

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. gruodžio 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Europos mokėjimo įsakymo procedūra – Reglamentas (EB) Nr. 1896/2006 – Vykdytinu pripažintas Europos mokėjimo įsakymas – Teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimas – Reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 – Tinkamo įteikimo nebuvimas, nustatytas vykdymo metu – Nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyta teisių gynimo priemonė, leidžianti atsakovui prašyti panaikinti Europos mokėjimo įsakymą – Teisinės pasekmės – Bylą nagrinėjančio teismo pareiga pripažinti Europos mokėjimo įsakymą negaliojančiu“

Byloje C-389/23

dėl *Amtsgericht Wedding* (Berlyno-Weding apylinkės teismas, Vokietija) 2023 m. gegužės 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. birželio 27 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH

prieš

Oranzherii Gimel II EOOD

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kuri sudaro antrosios kolegijos pirmininko pareigas einantis pirmosios kolegijos pirmininkas F. Biltgen (pranešėjas), penktosios kolegijos pirmininkė M. L. Arastey Sahún ir teisėjas J. Passer,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwälte W. Kreuzer* ir F. Sturm,
- *Oranzherii Gimel II EOOD*, atstovaujamos *Rechtsanwalt W. Hoffmann*,

* Proceso kalba: vokiečių.

– Europos Komisijos, atstovaujamos S. Noë ir J. Vondung,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą (OL L 399, 2006, p. 1), ir 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) ir panaikinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007, p. 79), išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Vokietijoje įsteigtos ribotos atsakomybės bendrovės *Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH* ir Bulgarijoje įsteigtos vienanarės ribotos atsakomybės bendrovės *Oranzherii Gimel II EOOD* (toliau – *Oranzheri*) ginčą dėl Europos mokėjimo įsakymo vykdymo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1896/2006

- 3 Pagal Reglamento Nr. 1896/2006 9, 10, 24 ir 26 konstatuojamąsias dalis:
 - „(9) Šiuo reglamentu siekiama supaprastinti, pagreitinti tarpvalstybinio pobūdžio bylinėjimąsi dėl neginčytinų piniginių reikalavimų bei sumažinti jo išlaidas, nustatant Europos mokėjimo įsakymo procedūrą ir užtikrinti Europos mokėjimo įsakymų laisvą judėjimą valstybėse narėse nustatant minimalius reikalavimus, kurių laikantis nebėra būtina vykdančioje valstybėje narėje iki pripažinimo ir vykdymo imtis tarpinių procesinių veiksmų.
 - (10) Šiuo reglamentu nustatyta procedūra ieškovui turėtų būti papildoma ir jo nuožiūra pasirenkama priemonė; jis gali imtis veiksmų pagal nacionaliniuose teisės aktuose numatytą procedūrą. Dėl šios priežasties esami nacionalinėje teisėje numatyti neginčytinų reikalavimų išieškojimo mechanizmai šiuo reglamentu nėra nei keičiami, nei derinami.
- <...>
- (24) Nustatytu laiku atsakovui pateikus prieštaravimą Europos mokėjimo įsakymo procedūra turėtų būti nutraukta ir byla automatiškai turėtų būti perduodama nagrinėti bendra tvarka, jei ieškovas aiškiai nenurodė tokiu atveju nutraukti procesą. Šio reglamento taikymo tikslais įprasto civilinio proceso sąvoka nebūtinai turėtų būti aiškinama pagal nacionalinę teisę.

<...>

(26) Teismo mokesčiai, kuriems taikomas 25 straipsnis, neturėtų apimti, pavyzdžiui, išlaidų advokatui ar dokumentų įteikimo išlaidų, jei tai atlieka ne teismas, o kitas subjektas.“

4 Šio reglamento 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Šio reglamento tikslas:

a) supaprastinti, pagreitinti tarptautinio pobūdžio bylų dėl neginčytinų piniginių reikalavimų procesą bei sumažinti jo išlaidas nustatant Europos mokėjimo įsakymo procedūrą;

ir

b) sudaryti sąlygas Europos mokėjimo įsakymų laisvam judėjimui valstybėse narėse nustatant minimalius reikalavimus, kurių laikantis nebėra būtina vykdančioje valstybėje narėje iki pripažinimo ir vykdymo imtis tarpinių procesinių veiksmų.

2. Šis reglamentas nekliudo ieškovui pateikti reikalavimą, kaip apibrėžta 4 straipsnyje, pagal kitą valstybės narės teisės aktuose ar Bendrijos teisėje numatytą procedūrą.“

5 Minėto reglamento 12 straipsnio „Europos mokėjimo įsakymo išdavimas“ 3 ir 5 dalyse numatyta:

„3. Europos mokėjimo įsakyme atsakovui pranešama apie šias galimybes:

a) sumokėti ieškovui įsakyme nurodytą sumą; arba

arba

b) paprieštarauti įsakymui pateikiant kilmės teismui prieštaravimo pareiškimą, kuris išsiunčiamas per 30 dienų nuo įsakymo įteikimo jam.

<...>

5. Teismas užtikrina, kad įsakymas būtų įteiktas atsakovui pagal nacionalinės teisės aktus, tokiu būdu, kuris atitinka 13, 14 ir 15 straipsniuose nustatytus minimalius reikalavimus.“

6 Pagal to paties reglamento 13 straipsnį „Dokumento įteikimas atsakovui patvirtinant jo gavimą“:

„Europos mokėjimo įsakymas atsakovui gali būti įteikiamas pagal valstybės, kurioje bus įteikiama, nacionalinės teisės aktus, vienu iš šių būdų:

a) įteikiant asmeniškai, kai atsakovas gavimą patvirtina, įskaitant gavimo datą, ir pasirašo;

b) įteikiant asmeniškai, kai šį įteikimą patvirtina dokumentą įteikusio kompetentingo asmens pasirašytas dokumentas, patvirtinantis, kad atsakovas gavo dokumentą arba be jokio teisinio pagrindo atsisakė jį priimti, ir kuriame įrašoma įteikimo data;

c) įteikiant paštu, kai atsakovas gavimą patvirtinančiame dokumente įrašo gavimo datą, jį pasirašo ir grąžina;

- d) įteikiant elektroninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, faksu arba elektroniniu paštu, kai atsakovas gavimą patvirtinančiame dokumente įrašo gavimo datą, jį pasirašo ir grąžina.“
- 7 Reglamento Nr. 1896/2006 14 straipsnyje „Dokumento įteikimas be atsakovo patvirtinimo apie jo gavimą“ nustatyta:
- „1. Europos mokėjimo įsakymas atsakovui taip pat gali būti įteikiamas pagal valstybės, kurioje bus įteikiama, nacionalinės teisės aktus vienu iš šių būdų:
- a) atsakovo asmeniniu adresu asmeniškai įteikiant asmenims, gyvenantiems tame pačiame namų ūkyje, kaip ir atsakovas, arba jame dirbantiems;
 - b) kai atsakovas yra savarankiškai dirbantis asmuo arba juridinis asmuo: atsakovo verslo patalpose asmeniškai įteikiant jo įdarbintiems asmenims;
 - c) įsakymą paliekant atsakovo pašto dėžutėje;
 - d) įsakymą paliekant pašte arba kompetentingoje valdžios institucijoje ir į atsakovo pašto dėžutę įdedant rašytinį pranešimą apie įsakymo palikimą, jei rašytiniame pranešime aiškiai nurodomas teisminis dokumento pobūdis arba pranešimo teisinis poveikis, t. y. tai, kad jis prilygsta įsakymo įteikimui ir pradedamas skaičiuoti nustatytų terminų laikas;
 - e) įteikiant paštu be patvirtinimo pagal 3 dalį, kai atsakovo adresas yra kilmės valstybėje narėje;
 - f) elektroninėmis priemonėmis, kai automatiškai patvirtinamas pristatymas, jei atsakovas iš anksto aiškiai sutiko su šiuo įteikimo būdu.
2. Šiame reglamente įteikimas pagal 1 dalies nuostatas yra neleistinas, jei atsakovo adresas tiksliai nežinomas.
3. Įteikimas pagal 1 dalies a, b, c ir d punktus patvirtinamas:
- a) įteikusio kompetentingo asmens pasirašytu dokumentu, kuriame nurodoma:
 - i) įteikimo būdas;
 - ir
 - ii) įteikimo data;
 - ir
 - iii) jei įsakymas buvo įteiktas ne atsakovui, o kitam asmeniui, to asmens vardas, pavardė ir jo ryšys su atsakovu;arba
 - b) dokumentą gavusio asmens patvirtinimu, jei įteikiama pagal 1 dalies a ir b punktus.“
- 8 Šio reglamento 15 straipsnyje „Įteikimas atstovui“ numatyta:
- „Įteikti pagal 13 ar 14 straipsnius taip pat galima ir atsakovo atstovui.“

9 Minėto reglamento 16 straipsnyje „Prieštaravimas Europos mokėjimo įsakymui“ nustatyta:

„1. Atsakovas gali kilmės teismui pateikti prieštaravimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pareiškimą, naudodamas VI priede pateiktą F standartinę formą, kuri pateikiama jam kartu su Europos mokėjimo įsakymu.

2. Prieštaravimo pareiškimas išsiunčiamas per 30 dienų nuo įsakymo įteikimo atsakovui.

<...>“

10 To paties reglamento 18 straipsnyje „Vykdytinumas“ nurodyta:

„1. Jei per 16 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, atsižvelgiant į laiką, kurio reikia, kad pareiškimas pasiektų gavėją, prieštaravimo pareiškimas nepateikiamas kilmės teisme, kilmės teismas nedelsdamas paskelbia Europos mokėjimo įsakymą vykdytinu naudodamas VII priede pateiktą G standartinę formą. Teismas patikrina įteikimo datą.

2. Nepažeidžiant 1 dalies, formalius vykdytinumo reikalavimus reglamentuoja kilmės valstybės narės teisės aktai.

3. Teismas vykdytiną Europos mokėjimo įsakymą siunčia ieškovui.“

11 Reglamento Nr. 1896/2006 26 straipsnyje „Ryšys su nacionaline proceso teise“ numatyta:

„Visus procesinius klausimus, kurie šiame reglamente konkrečiai nenagrinėjami, reglamentuoja nacionalinės teisės aktai.“

12 Šio reglamento 27 straipsnyje nustatyta:

„Šis reglamentas neturi įtakos 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1348/2000 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse [OL L 160, 2000, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 227] taikymui.“

Reglamentas Nr. 1393/2007

13 Reglamento Nr. 1393/2007 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas taikomas nagrinėjant civilines ir komercines bylas, kai teisminis arba neteisminis dokumentas turi būti perduodamas iš vienos valstybės narės į kitą, kad būtų joje įteiktas. Jis netaikomas visų pirma mokesčių, muitų ar administraciniams klausimams arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą įgyvendinant valstybės valdžią (*acta iure imperii*).“

14 Šio reglamento 7 straipsnio „Dokumentų įteikimas“ 1 dalyje nustatyta:

„Gaunančioji agentūra pati įteikia dokumentą arba paveda kitiems jį įteikti pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisę arba perduodančiosios agentūros reikalaujamu konkrečiu būdu, jeigu tas būdas neprieštarauja minėtos valstybės narės teisei.“

15 To paties reglamento 8 straipsnis „Atsisakymas priimti dokumentą“ išdėstyta taip:

„1. Gaunančioji agentūra, naudodama II priede pateiktą tipinę formą, informuoja adresatą, kad jis gali atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą arba grąžinti dokumentą gaunančiajai agentūrai per vieną savaitę, jeigu jis nėra parengtas viena iš šių kalbų arba nėra pridėtas jo vertimas į bet kurią iš šių kalbų:

a) kalba, kurią supranta adresatas;

arba

b) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, oficialia kalba arba jei yra keletas oficialių kalbų toje valstybėje narėje – oficialia kalba ar viena iš oficialių įteikimo vietos kalbų.

2. Jeigu gaunančiajai agentūrai pranešama apie adresato atsisakymą priimti dokumentą, kaip nurodoma šio straipsnio 1 dalyje, ji nedelsdama informuoja perduodančiąją agentūrą, pateikdama 10 straipsnyje nurodytą pažymėjimą, ir grąžina prašymą bei dokumentus, kurių vertimo reikalaujama.

3. Jeigu adresatas atsisakė priimti dokumentą pagal 1 dalį, galima ištaisyti dokumento įteikimo procedūrą, pagal šio reglamento nuostatas adresatui įteikiant dokumentą su pridėtu vertimu į 1 dalyje numatytą kalbą. Tuo atveju dokumento įteikimo data turi būti data, kurią dokumentas su pridėtu vertimu įteikiamas pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisę. Tačiau kai pagal valstybės narės teisę dokumentas turi būti įteiktas per tam tikrą laikotarpį, data, į kurią reikia atsižvelgti pareiškėjo atžvilgiu, turi būti pirminio dokumento įteikimo data, nustatyta pagal 9 straipsnio 2 dalį.

<...>“

Vokietijos teisė

16 *Zivilprozessordnung* (Civilinio proceso kodeksas, toliau – ZPO) 1092a straipsnis „Skundai, kai Europos mokėjimo įsakymas neįteikiamas arba įteikiamas netinkamai“, suformuluotas taip:

„(1) Atsakovas gali prašyti panaikinti Europos mokėjimo įsakymą, jeigu jis

1. nebuvo įteiktas arba

2. buvo įteiktas nepakankamai laikantis Reglamento [Nr. 1896/2006] 13–15 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

Prašymas turi būti pateiktas per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai atsakovas sužinojo arba galėjo sužinoti apie Europos mokėjimo įsakymo priėmimą arba neįteikimą. Jei teismas patenkina prašymą dėl vienos iš pirmame sakinyje nurodytų priežasčių, Europos mokėjimo įsakymas panaikinamas.

(2) Jei teismas prašymo pagal 1 dalies pirmą sakinį pateikimo momentu Europos mokėjimo įsakymą yra jau paskelbęs vykdytinu pagal Reglamento [Nr. 1896/2006] 18 straipsnį, bet patenkina prašymą, mokėjimo įsakymo vykdymą jis paskelbia neleistinu. *Mutatis mutandis* taikomas šio straipsnio 1 dalies trečias sakiny.

(3) Sprendimas priimamas nutartimi. Nutartis negali būti skundžiama. 1092 straipsnio 2–4 dalių nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 17 *Bulgarfrukt* prašymu *Amtsgericht Wedding* (Berlyno-Wedding apylinkės teismas, Vokietija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, 2019 m. sausio 4 d. išdavė Europos mokėjimo įsakymą *Oranzherii* atžvilgiu.
- 18 Bulgarijos gaunančioji agentūra išdavė pažymėjimą, kad šis įsakymas buvo įteiktas 2019 m. liepos 26 d. pagal Reglamentą Nr. 1393/2007. Vis dėlto, šiame pažymėjime nebuvo nurodytas taikytas įteikimo būdas, o tik bulgarų kalba nurodyta, kad „asmuo šiuo adresu nebegyvena, o jo [dabartinis] adresas nėra įrašytas į registrą. <...> sprendimai laikomi tinkamai įteiktais.“
- 19 2020 m. balandžio 24 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, darydamas prielaidą, kad šis Europos mokėjimo įsakymas įteiktas tinkamai, paskelbė jį vykdytinu pagal Reglamento Nr. 1896/2006 18 straipsnio 1 dalį.
- 20 2021 m. kovo 1 d. faksu *Oranzherii* pateikė prieštaravimą dėl to paties Europos mokėjimo įsakymo ir nurodė, kad apie jį pirmą kartą sužinojo 2021 m. vasario 24 d., kai buvo imtasi jo vykdymo priemonių.
- 21 Po to, kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas informavo šią bendrovę apie galimas teisių gynimo priemones, ji 2021 m. kovo 25 d. raštu pateikė skundą pagal ZPO 1092a straipsnį.
- 22 Kalbant apie šią ZPO 1092a straipsnyje numatytą teisių gynimo priemonę dėl Europos mokėjimo įsakymo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma abejoja, ar šis 1092a straipsnis suderinamas su Sąjungos teise.
- 23 Iš tiesų, įpareigojant bylą nagrinėjantį teismą panaikinti Europos mokėjimo įsakymą, kuris nebuvo įteiktas ar įteiktas netinkamai, Vokietijos teisės aktai yra griežtesni už principus, kylančius iš 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen* (C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144), pagal kurį esant tokiai situacijai tokio Europos mokėjimo įsakymo paskelbimas vykdytinu turėtų būti pripažintas negaliojančiu.
- 24 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, pirma, kad ZPO 1092a straipsnio 1 dalimi pažeidžiamos Reglamento Nr. 1896/2006 16 ir 17 straipsnių nuostatos, nes pagal ją iš anksto suteikiama teisių gynimo priemonė, nors terminas pateikti prieštaravimą dėl tokio Europos mokėjimo įsakymo dar neprasidėjo.
- 25 Antra, jei atsakovas atsitiktinai sužino apie Europos mokėjimo įsakymą savo atžvilgiu ir pateikia skundą pagal ZPO 1092a straipsnį, bylą nagrinėjantis teismas turėtų nutraukti atitinkamą Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, užuot nurodęs iš naujo įteikti, dėl ko kiltų Reglamento Nr. 1896/2006 16 ir 17 straipsniuose nurodytų teisių pasekmių.

- 26 Trečia, ZPO 1092a straipsnyje numatyta teisių gynimo priemonė gali kliudyti šio reglamento, kuriuo siekiama užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą šalinant kliūtis sklandžiai civilinių bylų eigai, veiksmingumui, nes ieškovas gali nesinaudoti Europos mokėjimo įsakymo procedūra, atsižvelgdamas į riziką, kad ZPO 1092a straipsniu grindžiamas skundas gali būti kliūtis Europos mokėjimo įsakymui, kurį jis gaus.
- 27 Ketvirta, iš 2017 m. kovo 2 d. Sprendimo *Henderson* (C-354/15, EU:C:2017:157) išplaukiantis principas, pagal kurį Reglamente Nr. 1393/2007 numatytos formos neperdavimas nelemia viso atitinkamo įteikimo negaliojimo, bet reikalaujama, kad byla nagrinėjantis teismas *a posteriori* ištaisytų tokį trūkumą, taip pat turėtų būti taikomas vykdant Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, įtvirtintą Reglamente Nr. 1896/2006 (2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675).
- 28 Galiausiai, penkta, tai taip pat patvirtina faktas, kad 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1784 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) (OL L 405, 2020, p. 40) 12 straipsnio 5 ir 6 dalyse šiuo metu numatytos nuostatos dėl galimybės ištaisyti įteikimo procedūrą dėl padarytų pažeidimų, tačiau šie pažeidimai nelemia visos įteikimo procedūros negaliojimo.
- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat kyla klausimas, ar tuo atveju, kai byla nagrinėjantis teismas patenkina skundą pagal ZPO 1092a straipsnį, kai jau yra pripažinęs Europos mokėjimo įsakymą vykdytinu, pagal šį 1092a straipsnį jis taip pat turi pripažinti vykdymą pagal šį mokėjimo įsakymą neleistinu, o tai lemtų ilgalaikę kliūtį šiam vykdymui, nors vien pripažinus negaliojančiu Europos mokėjimo įsakymo paskelbimą vykdytinu, tikėtina, kad, po naujo tinkamo įteikimo šis Europos mokėjimo įsakymas taps vykdytinu.
- 30 Galiausiai šiam teismui kyla klausimas, ar atsakovas gali teisėtai pateikti prieštaravimą dėl esamo mokėjimo įsakymo, kol jis jam nebuvo tinkamai įteiktas, nes 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen* (C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144) 49 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad tokiomis aplinkybėmis negalima taikyti Reglamento Nr. 1896/2006 16 ir 17 straipsniuose numatytos prieštaravimo procedūros.
- 31 Be to, minėtas teismas patikslina, kad tuo atveju, jei reikėtų įvykdyti naują įteikimą pagal šiame reglamente numatytus minimalius reikalavimus, reikėtų informuoti atsakovą apie poreikį dėl atsargumo pateikti naują prieštaravimą. Tai, ar atsakovas gali veiksmingai gintis nuo Europos mokėjimo įsakymo, negali priklausyti nuo atsitiktinio veiksnio, susijusio su byla nagrinėjančio teismo gera valia.
- 32 Šiomis aplinkybėmis *Amtsgericht Wedding* (Berlyno-Wedding apylinkės teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Reglamentas [Nr. 1393/2007] ir Reglamentas [Nr. 1896/2006] turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, jog teismas, gavęs skundą, turi pripažinti Europos mokėjimo įsakymą negaliojančiu, jeigu jis atsakovui neįteiktas arba įteiktas netinkamai?

2. Jeigu į pirmąjį prejudicinį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar pirmiau nurodyti reglamentai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kurioje numatyta, kad Europos mokėjimo įsakymo vykdymas turi būti pripažintas neleistinu, jeigu mokėjimo įsakymas atsakovui neįteiktas arba įteiktas netinkamai?
3. Jeigu į pirmąjį prejudicinį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar Reglamentą Nr. 1896/2006 reikia aiškinti taip, kad atsakovas, kuris žino apie išduotą Europos mokėjimo įsakymą, tačiau šis įsakymas jam dar neįteiktas arba įteiktas netinkamai, dar negali tinkamai pareikšti prieštaravimo dėl šio įsakymo?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 33 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1896/2006 nuostatos, siejamos su Reglamento Nr. 1393/2007 nuostatomis, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, kai atsakovui nebuvo įteiktas Europos mokėjimo įsakymas arba jis įteiktas pažeidžiant Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose numatytus minimalius reikalavimus, skundą dėl šio įsakymo nagrinėjantis teismas privalo pripažinti jį negaliojančiu.
- 34 Pirmiausia reikia pažymėti, kad iš Reglamento Nr. 1896/2006 9 konstatuojamosios dalies ir 1 straipsnio 1 dalies a punkto matyti, kad šiuo reglamentu siekiama supaprastinti, pagreitinti tarptautinio pobūdžio bylų dėl neginčytinų piniginių reikalavimų procesą bei sumažinti jo išlaidas nustatant Europos mokėjimo įsakymo procedūrą (2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Uniqa Versicherungen*, C-18/21, EU:C:2022:682, 20 punktas).
- 35 Ši supaprastinta vienoda procedūra vyksta ne ginčo tvarka. Iš tiesų atsakovas apie Europos mokėjimo įsakymo išdavimą sužino tik tada, kai jis jam įteikiamas, ir tik tada jis informuojamas, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1896/2006 12 straipsnio 3 dalies, apie tai, kad turi galimybę sumokėti ieškovui šiame įsakyme nurodytą sumą arba dėl jo pateikti prieštaravimo pareiškimą kilmės teismui (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Uniqa Versicherungen*, C-18/21, EU:C:2022:682, 21 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 36 Šia galimybe pateikti prieštaravimo pareiškimą siekiama kompensuoti tai, kad pagal Reglamente Nr. 1896/2006 įtvirtintą sistemą nenumatytas atsakovo dalyvavimas Europos mokėjimo įsakymo procedūroje, leidžiant jam ginčyti reikalavimą išdavus Europos mokėjimo įsakymą (2015 m. spalio 22 d. Sprendimo *Thomas Cook Belgium*, C-245/14, EU:C:2015:715, 28 punktas ir 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Uniqa Versicherungen*, C-18/21, EU:C:2022:682, 24 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 37 Šiuo prieštaravimu užbaigiama Europos mokėjimo įsakymo procedūra ir byla automatiškai nagrinėjama bendra tvarka, nesvarbu, ar tai būtų Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra, numatyta 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 861/2007, nustatančiame Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (OL L 199, 2007, p. 1), arba bet kuris kitas tinkamas nacionalinis civilinis procesas, išskyrus atvejus, kai ieškovas aiškiai paprašė, kad prieštaravimo atveju procesas būtų nutrauktas (šiuo

klausimu žr. 2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393, 31 punktą ir 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Uniqa Versicherungen*, C-18/21, EU:C:2022:682, 23 punktą).

- 38 Antra, reikia priminti, kad Reglamente Nr. 1896/2006 nurodytas Europos mokėjimo įsakymas turi būti įteiktas laikantis šio reglamento 13–15 straipsniuose numatytų minimalių reikalavimų. Nesilaikant šių minimalių reikalavimų, būtų pažeista minėtu reglamentu siekiamų tikslų, t. y. pirma, greitumo ir veiksmingumo ir, antra, teisės į gynybą paisymo, pusiausvyra (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144, 37 punktas).
- 39 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad tuo atveju, kai įteikimas neatitinka šių minimalių reikalavimų, šio prieštaravimo pareiškimo pateikimo terminas nepradedamas skaičiuoti, taigi nuo šio termino pasibaigimo priklausančių procedūrų, tokių kaip Reglamento Nr. 1896/2006 18 straipsnyje nurodytas paskelbimas vykdytinu, net jei jos jau pradėtos, teisėtumas yra pažeistas (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144, 43 punktas).
- 40 Trečia, iš Reglamento Nr. 1896/2006 1 straipsnio 1 dalies b punkto, siejamo su jo 9 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad šis reglamentas atitinka „minimalius reikalavimus“, nustatytus siekiant užtikrinti laisvą Europos mokėjimo įsakymų judėjimą. Šiuo reglamentu nustatoma vienoda išieškojimo priemonė, užtikrinanti vienodas sąlygas kreditoriams ir skolininkams visoje Europos Sąjungoje, kartu numatant valstybių narių proceso teisės taikymą visiems procesiniams klausimams, kurie šiame reglamente konkrečiai nenagrinėjami (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393, 28 punktą ir 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Uniqa Versicherungen*, C-18/21, EU:C:2022:682, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 41 Kadangi Reglamente Nr. 1896/2006 nieko nepasakyta apie teisių gynimo priemones, kuriomis gali pasinaudoti atsakovas, kai tik paskelbus Europos mokėjimo įsakymą vykdytinu paaiškėja, kad šis įsakymas nebuvo įteiktas ar įteiktas nesilaikant šio reglamento 13–15 straipsniuose nustatytų minimalių reikalavimų, šiuos procesinius klausimus pagal minėto reglamento 26 straipsnį reglamentuoja nacionalinė teisė (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144, 46 ir 47 punktus).
- 42 Ketvirta, dėl klausimų, susijusių su Europos mokėjimo įsakymo įteikimu, kurių nereglamentuoja Reglamentas Nr. 1896/2006, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad prireikus jie turi būti sprendžiami pagal Reglamentą Nr. 1393/2007, nes Reglamentas Nr. 1896/2006 27 straipsnyje nustatyta, kad šis reglamentas neturi įtakos Reglamentas Nr. 1348/2000 taikymui, o pastarasis reglamentas buvo panaikintas ir pakeistas Reglamentu Nr. 1393/2007, kurio 25 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad nuorodos į Reglamentą Nr. 1348/2000 laikomos nuorodomis į Reglamentą Nr. 1393/2007 (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, 39 ir 40 punktus).
- 43 Šiuo aspektu reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio 1 dalyje aiškiai numatyta įteiktino dokumento adresato galimybė atsisakyti jį priimti motyvuojant tuo, kad atitinkamas dokumentas nėra parengtas kalba, kurią, kaip manoma, jis supranta arba prie jo nėra pridėta vertimo į šią kalbą (2017 m. kovo 2 d. Sprendimo *Henderson*, C-354/15, EU:C:2017:157, 49 punktas).

- 44 Iš tiesų, svarbu užtikrinti ne tik tai, kad dokumento adresatas faktiškai gautų atitinkamą dokumentą, bet ir tai, kad jis galėtų veiksmingai susipažinti su užsienyje jam pareikštu ieškiniu ir visiškai suprasti jo turinį ir apimtį, kad galėtų naudingai pasiruošti gynybai ir ginti savo teises perduodančiojoje valstybėje narėje (2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, 34 punktas ir jame nurodoma jurisprudencija).
- 45 Tam, kad Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta atsisakymo teisė galėtų būti veiksminga, reikia, kad dokumento adresatas būtų tinkamai informuotas apie šios teisės buvimą naudojant šio reglamento II priede pateiktą tipinę formą (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 2 d. Sprendimo *Henderson*, C-354/15, EU:C:2017:157, 53 ir 54 punktus).
- 46 Tuo remdamasis Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad už įteikimą atsakinga agentūra privalo bet kokiomis aplinkybėmis ir neturėdama diskrecijos informuoti dokumento adresatą apie jo teisę atsisakyti jį priimti, sistemingai šiuo tikslu naudodama šią tipinę formą (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 47 Kai dokumentas adresatui įteikiamas nepridedant minėtos formos, gaunančioji agentūra turi ištaisyti šį trūkumą nedelsiant informuodama adresatą apie jo teisę atsisakyti priimti minėtą dokumentą, pateikdama jam tą tipinę formą (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, 50 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 48 Teisingumo Teismas nusprendė, kad Reglamento Nr. 1393/2007 II priede esančios tipinės formos ne pridėjimas negali lemti įteiktino dokumento ar įteikimo procedūros pripažinimo negaliojančiais, nes tai neatitiktų šio reglamento tikslo – numatyti tiesioginį dokumentų civilinėse ir komercinėse bylose perdavimo tarp valstybių narių būdą, kuris būtų greitas ir veiksmingas (2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Catlin Europe*, C-21/17, EU:C:2018:675, 49 punktas ir jame nurodoma jurisprudencija).
- 49 Todėl nacionalinės teisės aktuose, nepažeidžiant Reglamento Nr. 1393/2007, negali būti nustatyta, kad šios tipinės formos nepateikimas lemia pripažinimą negaliojančiu (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 2 d. Sprendimo *Henderson*, C-354/15, EU:C:2017:157, 62 punktą).
- 50 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus.
- 51 Nagrinėjamu atveju iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išvadų matyti, kad gaunančiosios agentūros įteikimas akivaizdžiai neatitinka Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose numatytų minimalių reikalavimų, nes apie nagrinėjamo Europos mokėjimo įsakymo buvimą atsakovė pagrindinėje byloje sužinojo tik jį vykdant.
- 52 Šiuo klausimu iš šio sprendimo 39 ir 41 punktuose nurodytos jurisprudencijos matyti, kad, pirma, tokio Europos mokėjimo įsakymo paskelbimas vykdytinu turi būti laikomas negaliojančiu ir, antra, nacionalinė teisė reglamentuoja galimas teisių gynimo priemones, kuriomis gali pasinaudoti atsakovas, kai tik po šio paskelbimo paaiškėja, kad šis įsakymas nebuvo įteiktas arba įteiktas nesilaikant Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose nustatytų minimalių reikalavimų.
- 53 Nagrinėjamu atveju Vokietijos teisėje ZPO 1092a straipsnyje numatyta tokia teisių gynimo priemonė, pagal kurią bylą nagrinėjantis teismas privalo pripažinti tokį Europos mokėjimo įsakymą negaliojančiu.

- 54 Kai Europos mokėjimo įsakymas atsakovui nebuvo įteiktas arba įteiktas nesilaikant Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose nustatytų minimalių reikalavimų, atsakovas negauna reikiamų formų, visų pirma atitinkamo Europos mokėjimo įsakymo ir formos, informuojančios apie jo teisę pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl šio įsakymo, todėl jis nėra tinkamai informuotas apie jo atžvilgiu išduoto Europos mokėjimo įsakymo buvimą ar jo pagrindą (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144, 41 punktą).
- 55 Iš to matyti, kad Europos mokėjimo įsakymo neįteikimą arba Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose nustatytų minimalių reikalavimų nesilaikymą reikia skirti nuo įteiktino dokumento adresatui nepateikimo Reglamento Nr. 1393/2007 II priede nurodytos tipinės formos, kuria šis adresatas informuojamas apie jo teisę atsisakyti priimti šį dokumentą, jeigu jis nėra parengtas kalba, kurią, kaip manoma, jis supranta, arba prie jo nepridėtas vertimas į tą kalbą.
- 56 Nors pagal šio sprendimo 47 ir 48 punktuose nurodytą jurisprudenciją gaunančioji agentūra turi nedelsdama ištaisyti šios tipinės formos nebuvimą ir už tai negali būti baudžiama negaliojimu, nes priešingu atveju būtų pakenkta Reglamentu Nr. 1393/2007 siekiamam tikslui, reikia konstatuoti, kad ši jurisprudencija netaikoma, kai nacionalinis teismas Europos mokėjimo įsakymą, kuris nebuvo įteiktas arba įteiktas pažeidžiant Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose numatytus minimalius reikalavimus, pripažįsta negaliojančiu, nes toks panaikinimas atitinka pastarojo reglamento tikslus.
- 57 Iš tiesų, kai reikalavimas, dėl kurio išduotas Europos mokėjimo įsakymas, ginčijamas, o taip akivaizdžiai yra tuo atveju, kai atsakovas pateikia skundą dėl Europos mokėjimo įsakymo, kurio įteikimas turi trūkumų, vykdymo, Reglamente Nr. 1896/2006 reglamentuojama speciali procedūra nebetaikoma, nes, kaip matyti iš šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies a punkto, šiuo reglamentu siekami supaprastinimo, greitumo ir išlaidų mažinimo tikslai reikšmingi tik neginčytiniams reikalavimams (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144, 39 punktą ir 2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393, 42 punktą).
- 58 Šiomis aplinkybėmis tai, kad atsakovas sužino apie egzistuojančią Europos mokėjimo įsakymo, kurio įteikimas turi trūkumų, procedūrą atsitiktinai arba vykdant atitinkamą mokėjimo įsakymą, ir momentas, kai atsakovas ginčija reikalavimą, dėl kurio išduotas šis įsakymas, neturi reikšmės, nes, kaip matyti iš šio sprendimo 39 punkte nurodytos jurisprudencijos, toks skundas neišvengiamai paduodamas dar neprasidėjus Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje numatytam prieštaravimo pareiškimui pateikimo terminui.
- 59 Be to, Reglamentu Nr. 1896/2006 siekiamų tikslų, t. y. viena vertus, greitumo ir veiksmingumo bei, kita vertus, teisės į gynybą paisymo, suderinimas leidžia konstatuoti, kad ieškovas turi prisiimti galimą riziką, susijusią su įteikimo nebuvimu arba su įteikimu nesilaikant šio reglamento 13–15 straipsniuose numatytų minimalių reikalavimų.
- 60 Iš tiesų, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1896/2006 1 straipsnio 2 dalies, pagal kurią Europos mokėjimo įsakymo procedūra „nekliudo ieškovui pateikti reikalavimą <...> pagal kitą valstybės narės teisės aktuose ar Bendrijos teisėje numatytą procedūrą“, Europos mokėjimo įsakymas yra neprivaloma procedūra, kuria nepakeičiamos kitos galiojančios procedūros.

- 61 Be to, jokia Reglamento Nr. 1896/2006 nuostata iš principo nedraudžia atitinkamam kreditoriui tuo atveju, kai atmetamas prašymas išduoti Europos mokėjimo įsakymą, prireikus pareikšti savo reikalavimą per naują Europos mokėjimo įsakymo procedūrą.
- 62 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1896/2006 nuostatos, siejamos su Reglamento Nr. 1393/2007 nuostatomis, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, kai atsakovui nebuvo įteiktas Europos mokėjimo įsakymas arba jis įteiktas nesilaikant Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose numatytų minimalių reikalavimų, teismas, kuriam pateiktas skundas dėl šio įsakymo, privalo pripažinti jį negaliojančiu.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

- 63 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, nereikia atsakyti į antrąjį ir trečiąjį klausimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 64 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, nuostatos, siejamos su 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse nuostatomis,

turi būti aiškinamos taip:

pagal jas nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, kai atsakovui nebuvo įteiktas Europos mokėjimo įsakymas arba jis įteiktas nesilaikant Reglamento Nr. 1896/2006 13–15 straipsniuose numatytų minimalių reikalavimų, teismas, kuriam pateiktas skundas dėl šio įsakymo, privalo pripažinti jį negaliojančiu.

Parašai.